

Lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta 2020

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomuksesta seuraavaa:

Tarkastuslautakunnan huomio kaupungin velkaantumisasteesta ja omavaraisuusasteen heikentymisestä on keskeinen huomio talouden kehityksestä. Kunnat ja kuntayhtymät, Kemijärvi mukaan lukien, saivat vuonna 2020 merkittävän valtionosuuslisäyksen peruspalvelujen valtionosuuksiinsa ja se myötävaikutti vahvasti kuntien ja kuntayhtymien positiiviseen tilinpäätöstulokseen. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talouden sopeuttamisohjelman, jolla pyritään vähentämään käyttötalous- ja investointimenoja ja tätä kautta saamana kaupungin talous tasapainoon. Talouden sopeuttamisohjelma sisältää n. 70 konkreettista toimenpidettä talouden tasapainottamiseksi. Toimenpiteet on lueteltu sopeuttamisohjelmassa, joten niitä on turha uudelleen esittää toimintakertomuksessa jokaiselta osin. Merkittävimmät asiat on tuotu esille toimintakertomuksessa, kuten kuntalaki edellyttääkin.

Talouden sopeutusohjelmaa jatketaan sovitusti aina vuoden 2022 loppuun. Tätä ohjelmaa, joka varsin pikkutarkasti kuvaa vastuualueittain säästötoimet, seurataan kuukausittain, ja sen etenemistä valvotaan kuukausittaisilla palaverilla vastuualuepäälliköiden, palvelualuejohtajien tai toimitusjohtajan, kaupungin talous- ja kehittämisjohtajan sekä kaupunginjohtajan. Valtaosin tavoitellut toimenpiteet on toteutettu, jopa etuajassa. Ulkoisen toimintaympäristön muutokset esim. korona, asiakasmaksulain muutos, hoitajamitoituksen kasvu aiheuttavat talouteen lisää haasteita.

Kaupungin tukipalvelut on keskitetty ja tehdyillä ratkaisuilla on saatu merkittävä säästö henkilöstön osaamisen kohdentamisella ja tehtävien uudelleen järjestelyillä. Toiminnan ja toimintaan käytettävien määrärahojen käytön analysointi on jokaisen vastuu- ja palvelualueen tehtävä ja tässä tehtävässä talous-, hallinto- ja henkilöstöpalvelut auttaa esimiehiä roolinsa mukaisesti. Yhteistyö on tiivistä ja monikanavaista.

Omistajapoliittisessa ohjelmassa on tuotu esille omistajan tahtotila. Omistajan tahtotila on nimenomaan mahdollistaa tytäryhtiöille kehittää omaa toimintaansa ennakoitavasti ja pitkäjänteisesti.

Henkilökunnan hyvinvointiin muutostilanteessa on panostettu. Esimiehet ja henkilöstö saavat tukea jaksamiseensa. Henkilöstön sairaspöissaoloihin liittyen on mm. työterveyshuollon kanssa pidetty palaveria, jotta terveysperusteiset poissaolojen määrä saataisiin laskemaan. Tarkastuslautakunta kiinnittää erityistä huomiota työntekijöiden jaksamiseen ja riittävyyteen hyvinvointipalvelualueella, mm. kotihoito ja terveydenhuolto yleensä. Hoitohenkilökunnan saatavuus on vaikeutunut koko maassa usean vuoden ajan. Myös Kemijärvellä on ollut jatkuvaa pulaa vakinaisista ja sijaisista, mikä on osaltaan vaikuttanut työntekijöiden jaksamiseen. Lisäksi koronapandemia, kehittämishankkeet ja ikäihmisten määrän kasvu sekä hoitajamitoituksen kiristyminen vaativat ylimääräistä työvoimaa. Yhtälö on vaikea ja siksi työhyvinvointia tukevia toimia ei pitäisi säästösyistä vähentää vaan päinvastoin lisätä.

Tarkastuslautakunta korostaa hyvinvointipalvelujen tarvitsemaa tukea toiminnan tueksi, mikä on ollut myös palvelualueelta noussut huoli ja mikä on ajoittain vähentänyt työn tehokkuutta esimiestasolla. Tiukka taloustilanne ja ylimääräiset haasteet, kuten koronapandemia, ovat johtaneet siihen, että ennaltaehkäisevään työhön ja kehittämistyöhön ei ole ollut riittävästi

resursseja. Toimintaa on tehostettu vuodeosastot yhdistämällä, tilojen vähentämisellä ja mm. kouluverkon tiivistämisellä. Lisäksi on muistettava, että joidenkin palvelujen ulkoistamisella on vältytty kaupungin omilta investoinneilta, jotka olisi jouduttu tekemään lainarahoituksella.

Sisäisen valvonnan tärkeys tunnistetaan, ja se on osa normaalia päivittäistä toimintaa. Lisäksi tiedottamiseen, niin sisäiseen kuin ulkoiseen, tullaan edelleen kiinnittämään enemmän huomiota

Kaupungin organisaatio tulee soten myötä muuttumaan, koska yli 60 % henkilökunnasta siirtyy uudelle hyvinvointialueelle. Tämä tarkoittaa myös rakenteellisia ratkaisuja. Tämä työ on jo meneillään. Kemijärven kaupunki on osana työllisyyden kuntakokeilua, joka alkoi 1.3.2021. Tässä yhteydessä selvitetään työllisyyden hoidon toiminta yhdessä Saura-säätiön ja Uurron kanssa.

KEMIJÄRVEN KAUPUNGINHALLITUS

Atte Rantanen
kaupunginjohtaja